

"צעד אחד קדימה, שני צעדים אחורנית..."

טון להשאיר מחוץ למנגנון המדינה את כל מכשירי הכוח הקיימים.

לכן קיימת עדיין הסוכנות היהודית. לכן קיימת קרן ספיר. לכן קיימת קופת החולים. לכן קיימות קרנות פנסיה לא-ממלכתיות, והרבה מוסדות אחרים. כל אלה הן אחוזות פיאודליות, שבהן עושה מיסלגת השילטון ככתוך שלה. תוך חלוקת השלל עם שאר מיסלגות המישטר הקיים. באחוזות אלה אפשר לשבץ רבבות עסקנים ופרוטקציונרים, לחלק תקציבים ולהזרים כספים, ולהעניק לאנשי המעמד השליט את אלה ואחת ההנאות של המישטר: החל במכוניות וכלה בסיוולים בחוץ-לארץ, הכל על חשבון האוצר הקטן, הדפוק, ה"מנוצל, המשובץ — הצמית של מישטר פיאודלי זה.

מישטר של סתימת כה

מזה כמה שנים יש לנו נסיון בלתי-אמצעי לגבי ה"נעשה בקופת-החולים. אנחנו מהווים סיעה הסתדרותית — סיעה רדיקלית המבקשת לחולל בה רפורמות רדיקליות. במאבק על הדמוקרטיה בקופת-החולים היינו נאלצים להגיש למעלה מעשרה מישפטים ואימי-מישפטים. היה צורך במישפטים כדי להכריח את הפיאודלים של קופת-החולים לנהוג על פי התקנון של עצמם. אין שם אפילו התיימרות של דמוקרטיה. התקנון מופר על כל צעד ושעל. בישיבות המוסדות שורר מישטר של סתימת-פה. החבר בקופת-החולים הוא אפס, הוא מיטי פה, הוא עבד של המנגנון. הרופא מתוסכל ומר נוצל. שולטים בכיפה עסקני-המיסלגה — אנשי שים שהכישור היחיד שלהם הוא היכרות ל"הסדרר במיפגנה.

לתאר מוסד זה כתא של בריאות ממלכתית — הרי זה מגוחך.

יש בחוק עצמו הרבה פגמים. אין הוא כולל שטח חיוני של בריאות האדם — רפואת השיניים. אין הוא כולל צורך חשוב של האדם המודרני — ניתוחים פלאסטיים. אפילו אחרי כויות המורות. אין הוא כולל את הסידורים החיוניים של שמירת הריון, לפי הצורך — והפסקת-ההריון, לפי דרישת האשה. (על אף ההצבעה המבישה בשבוע שעבר, כאשר הנשים בבית הזה הפילו את הצעת-החוק שלי, שנועדה לשחרר את האשה מאחד הבונויות הגדולים של דורנו — יש להבטיח לכל אשה, הדורשת זאת, הפלה מלאכותית חינם.)

אבל גם אם יתקנו כל הפגמים והלקויים, אין הדבר פותר את הבעיה. פיתרון כזה ייתכן רק אם תתקבל הצעתנו:

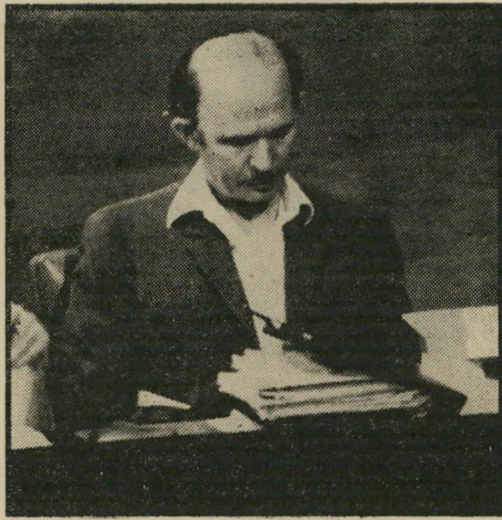
ההגאים את כל קופות-החולים, תוך הכשחת זכויות המבוטחים והעובדים, ריב, להקים שירותי-בריאות ממלכתית

לכה, דוגמת בריטניה הגדולה, לממן את השירות בדרך הסו-ציאלית הצודקת — כלומר, על-ידי אוי-צרי-המדינה,

להכטיח לכל מבוטח את הזכות לבחור ברופא המישפתי שלו, כדי לשר מור על הקשר החיוני בין החולה וה"רופא.

לכלול בשירות הבריאות הממ"ל, לבת, את כל שירותי בריאות הגוף וה"נפש, כולל טיפול פסיכיהוגי וטיפול ב"שיניים.

שום דבר פחות מזה אינו מספק אותנו. שום דבר שאינו מקרב אותנו ליעד זה, אינו יכול לזכות בתמיכתנו. הצעת-החוק זו מרחיקה אותנו מן הייעד, ו"ע" כן לא נצביע בעדה.

שר-הבריאות ויקטור שם-טוב

בריאות עסקני מכבלות

ציבור העובדים, עצמאית וחופשית — אינה זקוקה ל"שום כפייה. העובדים ירצו להשתייך אליה. מפני שהיא קיימת למען העובדים.

אולם האמונה נשארת קיימת, והיא משתקפת גם ב"חוק זה. יש בו סעיף המחייב את קופת-החולים לקבל חברים ללא הגבלה, והמאפשר מעבר חופשי מקופה לקופה. חסר בו — וזהו חור הזועק לשמיים — חסר הסעיף האומר: אסור להתנות את ה"חברות באירגון כגשהו — כגון ההסתדרות — בהשתייכות לקופת-החולים מסוימת.

אבל קופת-החולים חשובה למיפגת-השילטון מסיבה נוספת, והיא העיקרית. במוסדות המדינה יש סדר, יש ביקורת, יש פיקוח פרלמנטרי כלשהו. יש שאלות והצעות-לסדרהיום. יש נציבות שירות-המדינה. גם בהם משתוללת האינטרסנט-טיות המיפגתית — אך השתוללות מרוסנת איכשהו. מישום כך מנוי וגמור על מיפגת-השילטון

"חוק ביטוח הבריאות" מחייב כל אדם בישראל להשתייך לאחת מקופות-החולים הקיימות. אמרנו על כך:

אורי אבנרי: השם המתאים להצעת-החוק זו הוא הפוך מזה שנתן לנין המנוח לאחד מספריו: "צעד אחד קדימה, שני צעדים אחורה". אין זה חוק ביטוח-בריאות ממלכתית. זהו חוק למניעת ביטוח-בריאות ממלכתית. הוא מנציח אנאכרוניזם. מבחינה עזומית וישראלית, זהו חוק ריאקציוני.

שימור האחוזות הפיאודליות

זהו צעד קדימה — ולא נולול גם בכך — מפני שהוא מבטיח, לפחות, שכל אדם בישראל יהיה מבוטח בצורה כלשהי.

זהו צעד כפול אחורה, מפני שהוא מחוק, משריון, מגדיר, מחסן ומגביר את קופת-החולים, ל"ם, שהן כיום אחוזות פיאודליות של קבוצות עסקנים מפגתיות, לרעת החולים, לרעת ה"רופאים ולרעת הרפואה.

המתנה הרדיקלית הישראלית אינו הולך עיוור אחרי אי-דיאלוגיות שאבד עליהן הכלח. הוא מחסן פיתרונות, פיתרונות רדיקליים, לבעיות של היום.

הפיתרון המעשי לבעיות הבריאות של ישראל הוא: הקמת שירותי-בריאות ממלכתית, הינם, לפי.

זהו פיתרון סוציאליסטי, מכיוון שהוא מעביר לידי החברה עניין השייך לטובת הכלל.

זהו פיתרון ליברלי, מכיוון שהוא מעניק למבוטח, לחולה ולרופא את החופש הרב ביותר. זהו פיתרון רדיקלי, מכיוון שנוגע לשרשי הבעיה.

למה לא צבאות מיכלג'יים?

אני מלא הערצה למיפעלה ההיסטורית של קופת-חור"לים הכללית. היא רשמה את אחד הדפים המזהירים ב"מיפעל-התחייה שלנו.

אולם כמו כל שאר הפיגומים של בניינו הגאומי החדש — כמו ההגנה ואירגוני-המח"ת, תרת, כמו זרמי החינוך, כמו הסוכנות היהודית — היא צורך לפרקה, עם השלמת הכניון.

מה היינו אומרים אילמלא הוקם צה"ל בתש"ח, ותחת זאת היתה המדינה החדשה מחוקקת חוק שהיה מצווה על כל צעיר ישראלי להשתייך לאחד הכוחות הצבאיים הקיימים — ההגנה, הפלמ"ח, אצ"ל ולח"י? מה היינו אומרים אילו נמשך מצב זה עד היום, כ"ה שנים אחרי

הקמת המדינה? אין זה משל לחיפארת המליצה. אין הבדל בין הב"ר טחון ובין הבריאות. שתיהן הן פונקציות מובהקות של החברה המאורגנת, של המדינה.

קופ"ח היא מעשיך כפיה

מזוע לא הוקמה מדינת-ישראל בשטח הבריאות? יש לכך סיבה פשוטה: קופת-החולים מה"י וזה מכשירי-כוח עצום בידי המיפגה השלטת בהסתדרות הכללית, הרואה גם בהסתדרות אחוזה פרטית שלה.

קודם כל, במשך דורות התרגלו עסקני ההסתדרות למחשבה שלא יוכלו להחזיק את העובדים בהסתדרות ללא מכשיר-הכפייה של קופת-החולים.

לדעת, זוהי אמונה מופרכת ומסוכנת כאחת. אוי להסתדרות, אילו היתה זקוקה לכפיית ההשתייכות אליה. אני משוכנע שהסתדרות אמיתית, לוחמת, נאמנה ל"הדיבור לח"כ אבנרי להצעת-סיכום מטעם סיעת מר"י.

מייד קמה המולה, ואנשי המערך וגח"ל צעקו שלא אושר השם "מר"י לסיעתנו.

אלא שזר השמיע מן הדוכן כמה דברי תבונה: "כדי שלא תהיה אייבהנה: אנחנו נוהגים להשתמש בראשי-יתבות של רשימות, כמו גח"ל, המפד"ל וכו'. השם שאושר לחברי-הכנסת אבנרי בוועדת-הכנסת, ראשי היתבות שלו הם מר"י, אבל נכון, שאם כל אחד ירצה לאייח את השם כרצונו — נימצא במצב לא נוח. בכל אופן, בעלי הרשימות יתירו מה הם רוצים."

וכך הפכה סיעת — מרי או סיעת מר"י — לעובדה.

אבא טוב

ואבא רע

אחד הרעיונות שלחמנו למענם מאז יומנו הראשון בכנסת התגשם השבוע. הממשלה הגישה הצעת-חוק שבאה להבטיח פיצויים לכל נגע מתאונת-דרכים, בלי כל קשר לשאלה מי אשם בתאונה.

נגד הצעה מהפכנית זו קמה צעקה גדולה של ה"ימין, שרצה למצוא חן בעיני עורכי-הדין העשירים,

המישפטי של סיעתנו. עורך-הדין אמנון זכרונ, הוא אחד הדוגלים הקיצוניים בעיקרון זה.

אני מוכרח לומר שאני מתפלג על כמה מהנאומים, שהשתתפו היום בוויכוח. אנשי ה"ימין מצטיינים לא פעם בפאתוס לאומי, אך חסר להם בצורה מוזרה כל פאתוס סוציאלי.

מי שיוודע מה מצבה של מישפחה של אדם שנפגע בתאונת-דרכים, שחברת הביטוח מושכת אותה באף במשך שנים, לפעמים מתוך חשבון ציני שהאלמנה-תצטרך להיכנס בסופו של דבר לפשרה מבישה מפני שאין לה אמצעי-קיום — מי שנתקל, ולוא פעם אחת, במיקרה כזה — איך הוא יוכל לדבר בקלות-דעת כזאת על הצעת-החוק זו, כאילו שחרם של כמה עורכי-דין חשוב יותר מאשר הזכויות של רבבות נפגעי תאונות-דרכים בארץ?

דרשתי שהצעת-החוק תחול גם על נזקי-רכוש (ולא רק על נזקי-גוף), ושהתשלומים עבור הנזקים ועבור אובדן השכר יהיו הרבה יותר גדולים מכפי שקבעה הצעת-החוק.

בעוד שסיעות-הימין הצביעו נגד הצעת-החוק, הצביעה סיעתנו בעדה, והיא עברה לוועדה. דרשתי שזו תעבוד בפרה ותביא את החוק לאישור סופי עוד ב"כנסת הזאת, בישיבת-סגרה מיוחדת. שר-המישפטים הצ"ט, בנאום-התשובה שלה לדרישתי זו.

שעשו הון מתביעות-נזקים. בראש הזועקים נגד הצעת-החוק עמדו עורך-הדין שמואל תמיר ועורך-הדין דוב מילמן.

אורי אבנרי: לחוק זה יש שני אבות: אבא טוב ואבא רע.

נדמה לי שהאבא הטוב הוא שר-המישפטים, והאבא הרע הוא שר-האוצר. מבחינת העיקרון המישפטי יש פה צעד מהפכני, חיובי וגדול קדימה. אבל הסעיפים הכלכליים פוגמים קשה במיבנה החוק.

העיקרון שנפגע בתאונת-דרכים חייב לקבל פיצוי, בלי כל קשר לשאלה מי אשם, הוא עיקרון חשוב מאין כמוהו.

כל מי שנוהג ברכב יודע כי עניין האשמה בתאונת-דרכים הוא לעיתים קרובות מאוד פיקציה גרידא, ובתי-המשפט היו פוסקים לא פעם פסקי-דין בלתי-צודקים נגד נהגים, כדי להכטיח את זכויות הנפגעים.

אני סבור שבחלק גדול מתאונות-הדרכים, אולי ברובן, אין בכלל עניין של אשמה. יש צירוף טראגי של נסיבות, הוצאת כל עניין האשמה מבעיית הפיצויים היא דבר חשוב ביותר.

היום טענו רבים שהם אבות הרעיון הזה. אינני רוצה לטעון זאת. אני רק רוצה לומר שמא יומי הראשון בכנסת דורש אני את הגשמת הרעיון הזה. היועץ